

Čís. 5992.

Zákon ze dne 25. února 1920, čís. 144 sb. z. a n. o závodních a revírních radách při hornictví.

»Dělnické kolonie« jako dobročinná zařízení určeny jsou zpravidla jen pro zaměstnance v činné službě, nikoliv i pro provisionisty.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1926, Rv II 213/26.)

Žalující těžařstvo domáhalo se na žalovaném provisionistovi, by vyklidil byt v dělnické kolonii. Procesní soud první stolice zrušil k námitkám žalovaného soudní příkaz k vyklizení, odvolací soud ponechal soudní příkaz v platnosti. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy zjistily, že dům žalující strany, v kterém žalovaný bydlí, náleží k dělnické kolonii a že žalovaný v době, kdy mu byla dána výpověď z bytu, nebyl již ve službách žalujícího těžařstva. Oba nižší soudy pokládají podle zpráv závodní rady a revírního horního úřadu za to, že dělnickou kolonii, k níž dům náleží, jest pokládati za »dobročinné zařízení« po rozumu §u 2 čís. 7 zákona ze dne 25. února 1920, čís. 144 sb. z. a n. a §u 2 čís. 7 odstavec druhý vládního nařízení ze dne 13. července 1920, čís. 434 sb. z. a n. Z toho důvodu vyhověl první soud námitkám žalovaného, uznáv, že správě závodu nepřisluší právo vypověděti dělnický byt, byť i šlo o dům, nepodléhající ochraně nájemníků, ježto takové byty mohou příkazovati a odnímati jen činitelé povolání ke správě kolonie podle §u 2 čís. 7 cit. nař. Odvolací soud však vyloučil použití těchto předpisů pro projednávaný případ, protože vypovězená strana není již zaměstnancem vypovídajícího závodu. Tomuto právnímu názoru jest přisvědčiti a nelze tedy přiznati úspěchu dovolání, opřenému jen o důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s. Lze vůbec ponechati stranou otázku, zda závodní rady, správně »zvláštní výbory«, zřízené po rozumu §u 2 čís. 7 písm. a) cit. nař., jsou oprávněny rozhodovati nebo spolurozhodovati o přijímání a vypovídání nájemníků v závodních domech dělnické kolonie, a jak by bylo řešiti případné rozpory mezi nimi a vlastníky domů, neboť i kdyby se k této otázce přisvědčilo, neprospělo by to žalovanému. Podle §u 2 čís. 7 cit. zák. náleží k úkolům závodní rady spravovati nebo spoluspravovati dobročinná zařízení pro zaměstnance. Podle §u 2 čís. 7 cit. nař. jest za dobročinné zařízení pokládati taková zařízení a ústavy, které jsou věnovány nebo stále slouží všeobecně prospěšným účelům zaměstnanců, provisionistů (pensistů), jejich příslušníků nebo pozůstalých, jako jsou: opatrovny, školy, závodní nemocnice, polévkárny, dělnické kolonie, závodní konsumy a j. Prováděcí nařízení vypočítává tedy »dobročinná zařízení« jen příkladmo, jmenuje také »dělnické kolonie« a příkazuje v odst. 3 rozhodnutí sporů o tom, která z těchto zařízení jest pokládati za všeobecně prospěšná, revírnímu báň-

skému úřadu v dohodě s příslušnou okresní správou politickou. Zmiňuje-li se nařízení nejen o zaměstnancích, nýbrž i o pensistech, jejich příslušnících nebo pozůstalých, nemíjí tím, že jsou pro všechny tyto skupiny osob určena všechna »dobročinná zařízení«, vyjmenovaná neb i nevyjmenovaná, že zejména »dělnické kolonie« jsou ústavy, věnovanými nebo stále sloužícími i potřebám bývalých zaměstnanců, nebo jejich příslušníků a pozůstalých. Může tomu sice v některých případech tak býti, ale že tomu tak bylo i v tomto případě, žalovaný ani netvrdil, tím méně dokázal. Po pravidle jest za to míti, že dělnické kolonie, zřízené výhradně z prostředků závodních, jsou určeny jen pro skutečné zaměstnance závodu; toto pravidlo jest vysloveno zákonem v §u 2 čís. 7 i nařízením v §u 2 čís. 7 odstavec první, kde se mluví o dobročinných zařízeních jen »pro zaměstnance«. Vždyť zákonodárci vycházeli podle důvodové zprávy výborů sociálně-politického a technického (tisk 1980 z roku 1919) z úmyslu, »aby všechny obtíže provozu a výrobního procesu vůbec mohly býti vyřešeny dohodou mezi zaměstnanci a správami (držiteli) dolův a aby státu byl při řešení těchto poměrů vyhrazen dozor a určitý vliv. Na provozu a výrobním procesu jsou však účastněni jen zaměstnanci v činné službě. Zákonu jde o účelný a hladký provoz a výrobní proces, jemuž jistě by nebylo na prospěch, kdyby závodní domy v dělnických koloniích byly obývány pensisty a jejich příslušníky, nebo pozůstalými, kdežto pro zaměstnance v činné službě by bytů nebylo. Protože o takový dělnický byt tu jde, a protože dům, jak nesporno, nepodléhá zákonu o ochraně nájemníků (§ 31 čís. 1 zák. ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.), není vlastník domu vůči žalovanému obmezen ve volné dispozici tímto bytem a bylo rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 5993.

Politická strana není právnickou osobou. Závazky, jež v jejím zájmu podstupují fyzické osoby, postihují dle všeobecných zásad soukromého práva jenom je.

(Rozh. ze dne 4. května 1926, R I 102/26.)

Žalující, knihtiskařská firma, domáhala se na žalovaném předsedovi výkonného výboru politické strany zaplacení za vydávání časopisu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Nejvyšší soud nevyhověl rekursu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

d ů v o d e c h :

V otázce, zda jednáním žalovaného byla přímo zavázána jeho politická strana, pokud se týče její výkonný výbor jako samostatný právní podmět, sdílí dovolací soud právní názor nižších soudů, že politická